

Konsekvensutredning

Allmänt

Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Havs- och vattenmyndigheten har två typer av rapporteringskrav för de som bedriver yrkesmässigt fiske i Sveriges sötvattensområden med stöd av personlig fiskelicens samt även vid fiske som bedrivs i näringsverksamhet utan stöd av personlig fiskelicens om fångsten förmedlas till försäljning eller säljs till en förstahandsmottagare.

- 1) Rapportering i sötvattensjournal.
- 2) Fångstrapport för inlandsfiske.

Sötvattensjournalen ska användas av de som fiskar i de fem stora sjöarna, det vill säga Vänern, Vättern, Hjälmarén, Mälaren och Storsjön. Det är en journal i pappersformat som ska fyllas i och skickas in till HaV månadsvis.

Fångstrapport för inlandsfiske är även den i pappersformat och ska användas av de som fiskar i övriga sjöar och vattendrag där inte sötvattensjournalen gäller. Fångstrapporten för inlandsfiske ska skickas in årligen och innehåller även uppgifter om uppskattat försäljningspris.

Uppgifter om fiskets upptag och redskapsanvändning är viktig ur förvaltningssynpunkt. De uppgifter som fisket rapporterar in till HaV vidareförmedlas till Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) som arbetar med bland annat beståndsuppskattningar. HaV sammanställer varje år statistik om yrkesmässigt fiske i sötvatten vilken huvudsakligen används för resursöversikt och resursförvaltning, vid internationell rapportering, till underlag för beslut om fisketillstånd och redskapsdispenser samt som en del i den information till media och allmänhet som den officiella statistiken¹ ska täcka in.

Det har framkommit att de uppgifter som rapporteras in till HaV från sötvattensfisket ofta är bristfälliga. Till exempel har vid många tillfällen fel redskapskod samt artkod använts. Utifrån hur uppgifterna rapporteras in i sötvattensjournalen har det även visat sig vara mycket svårt för SLU att beräkna redskapsansträngningen i de olika fångstområdena.

Gällande data som erhålls från fångstrapporten från inlandsfisket ligger den största problematiken i att uppgifterna inkommer för sent. Sötvattenlaxen omfattas av den här rapporteringen och EU-

---

¹ HaV publicerar SM Statistiska meddelande via SCB [https://www.havochvatten.se/data-kartor-och-rapporter/data-och-statistik/official-statistik/official-statistik---fiske/sm---statistiska-meddelanden.html](https://www.havochvatten.se/data-kartor-och-rapporter/data-och-statistik/officiell-statistik/official-statistik---fiske/sm---statistiska-meddelanden.html)

kommissionen har i en åtgärdsplan som tagits fram för Sveriges kontroll av laxfisket påpekat att Sverige bör öka rapporteringsfrekvensen för sötvattenlax i syfte att öka möjligheten att upptäcka felrapportering av sötvatten- respektive havsfångad lax i en administrativ kontroll.

Syftet med de remitterade förslagen, det vill säga elektronisk registrering och rapportering av fiskeuppgifter samt en förändring av rapporteringsfrekvens, är att förbättra kvaliteten på inkomna uppgifter från sötvattensrapporteringen, möjliggöra en effektiv administrativ kontroll av laxfisket, minska den administrativa bördan för myndigheten samt förenkla rapporteringsförfarandet för yrkesfisket.

Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Digitalisering anses vara den mest effektiva lösningen för att uppnå önskade resultat. I det fall regleringen inte kommer till stånd innebär det att uppgifterna fortsatt kommer att inkomma till HaV i pappersform med kopplad hög administrativ börda för myndigheten och för fiskets aktörer, samt i många fall felaktig eller ofullständig redovisning av fiskeinsatserna som behöver följas upp med telefonsamtal mellan myndighet och rapportörer.

Genomförandet av förslaget om förändrat uppgiftslämnande är en nödvändighet i syfte att mer effektivt nyttja erhållna uppgifter för avsedda ändamål.

Ett alternativ till de ökade rapporteringskraven på fisket av lax i sötvattensområden skulle kunna vara att även detta fiske redovisar månadsvis likt resterande sötvattensfiske. Det skulle fortfarande vara möjligt att administrativt kontrollera redovisningen av laxen i sötvattnet kontra havet, dock inte med samma noggrannhet. En av faktorerna som talar för remitterat förslag gällande laxen är att det är, oftast till 100 %, samma aktörer som fiskar lax i havet som fiskar lax i sötvattensområden. Dessa aktörer redovisar redan idag elektroniskt och omfattas likt havsfisket av krav på förhandsanmälan vid ankomst till hamn med fångst ombord samt krav på redovisning av fällornas position. Genom att även harmonisera reglerna för fångstrapporteringen är förhoppningen att det ska bli lättare för aktörerna att redovisa sina fiskeinsatser på ett korrekt sätt.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

De remitterade regleringsförslagen riktar sig till de personer som bedriver yrkesmässigt fiske i Sveriges sötvattensområden. Då HaV inte har något register över de personer som fiskar utan stöd av personlig fiskelicens, är det omöjligt att ge en exakt siffra på antal aktiva aktörer. År 2021 var det ca 140 personer som rapporterade i sötvattensjournal och ca 40 personer som rapporterade in fångster i en fångstrapport för inlandsfiske från övriga sjöar och vattendrag.

Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Användning av e-tjänsten ställer krav på tillgång till dator, smart mobiltelefon, "datorplatta" eller annan teknik med vilken man kan logga in på HaV:s hemsida. Eftersom många bestämmelser och brådskande beslut om fiske kungörs på hemsidan bör de flesta fiskare redan ha sådan tillgång. De remitterade förslagen kan komma att innebära en ökad kostnad för de aktörer som inte innehar en smart mobiltelefon, surfplatta eller dator.

Den föreslagna regleringen innebär samtidigt en mindre kostnadsmässig lättnad då inga journaler eller rapporter kommer behöva skickas med brevporto.

Förslaget om elektronisk rapportering kan föra med sig olika konsekvenser beroende på hur vana aktörerna är vid hantering av digital teknik och/eller elektroniskt uppgiftslämnande. Särskilt i början när individen lär sig hantera e-tjänsten kan det ta lite längre tid att hitta rätt och se vilken uppgift som hör hemma var. Viktigt att komma ihåg är att förslaget har till syfte att underlätta rapporteringen för aktörerna. För vissa personer krävs en längre period för att bekanta sig med verktyget (systemet), medan andra inte kommer ha några problem. Verktyget är även utvecklat baserat på olika aktörers förutsättningar.

För myndigheten innebär övergången till nytt elektroniskt fångstrapporteringsystem en initial ökad administrativ börda i form av ökade utbildningsinsatser och support vid implementeringen. Dock anser myndigheten att dessa insatser är värdefulla och proportionerliga då övergången kommer att ge många administrativa fördelar samt kvalitativ data.

Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Av 5 kap. 1 § förordning (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen följer att Havs- och vattenmyndigheten har bemyndigande att meddela föreskrifter om bl.a. befälhavares och fiskelicensinnehavares skyldighet att lämna uppgifter om fiskefartyg, fiskeredskap, fiskemetod, fångst, tid och plats för fångsten, omlastning, landning och försäljning.

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Såväl nuvarande regler om rapportering i sötvattensjournal och fångstrapport för inlandsfiske som de föreslagna går utöver de skyldigheter som regleras i EU-förordningar om fiske, eftersom dessa endast avser fiske i havet. De är dock förenliga med de krav som följer av Sveriges anslutning till EU och Sveriges generella skyldighet att vidta kontrollåtgärder för att efterleva de krav som ställs inom den gemensamma fiskeripolitiken samt krav på miljöområdet för att säkerställa biodiversitet. Genom det nya rapporteringssystemet ska det bli enklare för fisket att rapportera sina fångster och enklare för myndigheten att ta del av dessa uppgifter.

Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Förslaget datum för ikraftträdande är den 1 januari 2023.

I samband med implementeringen av det nya systemet kommer Havs- och vattenmyndigheten dels ha riktade informationsinsatser till berörda yrkesfiskare, dels lägga ut information på myndighetens hemsida. Systemet som sådant kommer att kunna laddas ner via Havs- och vattenmyndighetens hemsida, vilket myndigheten också kommer att skicka ut information om.

Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Totalt kommer ca 180 aktörer beröras av förslaget. Då del av den rapporteringen som sker idag inte kräver en registrering i HaV:s system, baseras siffran på rapportörer år 2021 och kan under 2023 komma att ändras uppåt eller neråt. Uppgifter om företagsstruktur samt antalet anställda på fiskeföretagen saknas, då detta inte är en uppgift som HaV har tillgång till, men uppskattningen är att majoriteten av aktörerna är ensamföretagare eller har mikroföretag.

Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

Regleringens kostnadsmässiga effekter är beroende av om företaget redan har en smartphone, surfplatta eller dator med hjälp av vilken rapporteringen kan göras. Det är synnerligen vanligt förekommande bland befolkningen i Sverige att ha dator, mobiltelefon eller surfplatta och att använda internet. De yrkesfiskare som inte har något av de nämnda elektroniska verktygen kommer att behöva köpa ett av alternativen.

Regleringen innebär även en minskning i administrativ kostnad för företagen då de inte längre kommer behöva skicka pappersblanketter via posten och därmed slipper portokostnaden.

Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Regleringen förväntas inte medföra några övriga kostnader än de som nämns ovan. För de yrkesfiskare som inte är vana att hantera elektronisk utrustning kan regleringen komma att innebära en inväpningsperiod med en ökad arbetstid. Havs- och vattenmyndigheten kommer dock att erbjuda utbildning och informationsmaterial, och gör bedömningen att en eventuell ökning av administrativ börda för företagen till följd av att uppgifter läggs in digitalt istället för i pappersblankett kommer vara av begränsad omfattning och tillfällig.

Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Regleringen bedöms inte påverka konkurrensförhållandena.

Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

De föreslagna ändringarna bedöms inte påverka företagen i några andra avseenden än de som nämnts tidigare i denna konsekvensutredning.

Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Det remitterade förslaget riktar sig specifikt till delar av det småskaliga fisket, och någon specifik hänsyn utöver det som redan har nämnts tidigare i konsekvensutredningen, och som gäller för alla som omfattas av regleringen, behöver inte tas.

Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

HaV har inte bjudit in till samråd gällande de remitterade förslagen.

Kontaktperson

För eventuella frågor kontakta:

Ulrika Parsons, Fiskeriövervakningsenheten, tfn. 010-698 60 75